

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

Leadership of School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office 1

วิมล จันทรแก้ว

บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์

Email adress : wimoljankew93@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to study and compare leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 1 perceived by teachers based on gender, education and experience were difference Sample groups 354 persons, selected by Krejcie and Morgan's method, yielding by simple random sampling. The instrument were questionnaires with reliability value of 0,959 The findings were as follows: 1) leadership of school administrators perceived by teachers under the Secondary Educational Service Area Office 1 were rate at high level, when considering each side by ranking most mean; participative leadership, supportive leadership, achievement- oriented leadership, directive leadership 2) To compare leadership of school administrators perceived by teachers under the Secondary Educational Service Area office 1 divided by gender, education and experience, were differences at a significance level of .05.

Keywords: Leadership, administrators

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามทัศนะของครูที่มีเพศระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 354 คนซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับจุด .959 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าที่และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกอย่างและเมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด อันดับแรกได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมรองลงมาคือด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานส่วนด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) ผลการศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

ความสำคัญภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง

ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบสูงมีงานหลายด้านที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ยิ่งขึ้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการภายในโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นประเด็นสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย (ณัฐนิชา ไพโรเขียว, 2555 : 15)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ทัศนคติแรงจูงใจและผลการปฏิบัติงานของคนในองค์กรแตกต่างกันไม่มากแต่ประเด็นที่น่าสนใจคือการที่ผู้นำบางคนสามารถชนะใจผู้ใต้บังคับบัญชาจนทำให้เขาเหล่านั้นผูกพันทุ่มเททางานแบบถวายชีวิตแต่ในเวลาเดียวกันกับผู้นำบางคนก็เป็นผู้ที่ถูกเกลียดชังจากผู้ร่วมงานอาจถึงขั้นรวมกลุ่มกันเพื่อขับไล่ก็มีในยุคก่อนที่มีการเชื่อกันมากกว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำนั้นน่าจะอยู่ที่บุคลิกลักษณะของผู้นำเป็นสำคัญแต่จากการพิสูจน์กันอย่างต่อเนื่องแท้

จะปรากฏว่าบุคลิกลักษณะเป็นเพียงปัจจัยประกอบส่วนน้อยเท่านั้นและไม่มีอิทธิพลเท่าใดนักจากการศึกษาค้นคว้าในเวลาต่อมาได้กลับมานุ่มสนใจที่พฤติกรรมผู้นำซึ่งหมายถึงแบบของพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้นำที่มีความเหมาะสมที่ผู้นำควรจะทำเพื่อปฏิบัติเพื่อเอาชนะใจผู้ร่วมงาน(ศิริชัย พลับพิบูลย์, 2548 : 1)

เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้นำในการบริหารจัดการการศึกษาจึงเป็นผู้มีความสำคัญสูงสุดซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำในการมุ่งผลสัมฤทธิ์งานและมุ่งผลสัมฤทธิ์คนไม่ใช่เพียงแต่ตัวตนเองมีภาวะผู้นำขององค์การ ดังเช่นในอดีตที่ผ่านมาซึ่งให้ความสำคัญกับบทบาทและคุณลักษณะของผู้นำเป็นหลัก แต่ก็ต้องเป็นผู้กระตุ้นพุดตามให้เป็นผู้นำด้วยเช่นกันสิ่งสำคัญคือจะต้องเป็นผู้ส่งอาหารหรือสร้างผู้ตามให้เป็นผู้นำตามแบบฉบับแห่งผู้นำด้วยการสร้างภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่สามารถเป็นผู้ทำให้ผู้อื่นตามแบบอย่างซึ่งมีภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่เป็นคนนาให้คนอื่นมีความเป็นผู้นำด้วยตนเอง และสิ่งสำคัญจะต้องมีภาวะผู้นำในตนเองที่เรียกอีกนัยหนึ่งว่าการฝึกลูกน้องให้เก่งผู้นำในการบริหารจัดการการศึกษาจึงเป็นผู้มีความสำคัญในตนเองมีบทบาทในผู้นำในการบริหารจัดการศึกษาโดยการ พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการตัดสินใจตามที่ได้รับมอบหมายในบทบาทหน้าที่

(Manz and Sims ,1989:16) ผู้นำในการบริหารจัดการ การศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบในการบริหาร สถานศึกษาของตนมีดัชนีวัดผลสัมฤทธิ์ของงานและ การประกันคุณภาพกำกับโดยการที่มีกำหนด มาตรฐานทางด้านการศึกษาไว้ 3 ด้านได้แก่ด้าน ผู้เรียนด้านบวกและด้านผู้บริหาร ดังนั้นผู้นำในการ บริหารจัดการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่สุดที่ต้องนา เอาความรู้ความสามารถความเป็นผู้นำมาบริหาร สถานศึกษาโดยดำเนินการรวบรวมพลังและใช้ ประโยชน์ของบุคลากรภายในในการบริหารจัดการ การศึกษา ให้ได้มากที่สุดในการที่จะช่วยกันทำงาน ภายในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย(พรพรรณ หทัยถาวร, 2542 : 2)

ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับ มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดหาได้ใช้หลักการ บริหารที่เน้นการเป็นผู้นำอย่างเหมาะสมย่อมจะ ส่งผลดีต่อการดำเนินการจัดการศึกษาทาให้ ผู้ร่วมงานในสถานศึกษามีขวัญ กำลังใจที่ดี พึงพอใจ ในการทำงานอย่างเต็มใจให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เกิดบรรยากาศการทำงานที่ดีบรรยากาศจากมีการ ทำงานจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นไปอย่าง ด้วยดี เหมาะสมกันจะส่งผลต่อคุณภาพการจัด การศึกษาต่อไป จะเห็นได้ว่าในการบริหาร สถานศึกษานั้นผู้บริหารมีความจำเป็นต้องใช้ภาวะ ผู้นำแบบมุ่งงานและมุ่งสัมพันธ์ทั้ง 2 แบบสร้างความ สมดุลระหว่างภารกิจของโรงเรียนกับบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานทหาอย่างไรจึงได้งานที่มีประสิทธิภาพและ ครูที่มีความสุขในการทำงานเท่าคือได้ทั้งงานและทาง นำใจจากผู้ร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่ดีมีการเปลี่ยนแปลง

ปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารและภาวะผู้นำที่ เหมาะสมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ การศึกษาและส่งผลให้การบริหารศึกษาดำเนินไป อย่างเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมี การศึกษาสภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ เป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อหาสารสนเทศไปใช้เป็นข้อมูลใน การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่ง ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และสามารถแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา มาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำ ให้เหมาะสมในการบริหารภายในสถานศึกษาได้อย่าง มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ผู้สนับสนุนการศึกษานาผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็น ข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพในการบริหาร สถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 1 ตามทัศนะของครูที่มีเพศและระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้เหมาะสมในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานสถานศึกษา

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตการวิจัยการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 4768 คน (ข้อมูลออนไลน์ <http://www.secondary.co.th/mathayom/human/report/teacher.php> สืบค้น 10 มีนาคม 2560)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 354 คนซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553 :

43) ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling)

ตัวแปรตามได้แก่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ใน 4 ด้านดังนี้

- 1 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ
- 2 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
- 3 ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน
- 4 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 48 ข้อลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุดมาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 48 ข้อเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากนั้นนำมาแทนค่าในสูตรความสอดคล้อง ถ้าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องปรับปรุง(สมนึก ภัททิยธนี, 2549 : 220) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร IOC} = (.R)/N$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

.R แทน ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

มีค่าความปลอดของตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถึง
ว่าใช้ได้แบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับ
กลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่า Alpha-Coefficient
ของประเทศตามวิธีของ Cronbach พบว่าค่าเชื่อมั่น
ของแบบสอบถาม .959 การวิเคราะห์สถิติเชิง
พรรณนา (Descriptive Statistic) แสดงผลเป็นค่าเฉลี่ย
(Mean)และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard
Deviation)การวิเคราะห์เชิงสถิติเชิงอนุมาน
(Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใน
การวิจัย ตั้งระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ซึ่งจะนำข้อมูล
ที่ได้มาวิเคราะห์สถิติด้วยข้อมูลทางคอมพิวเตอร์
การหาความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ด้วยสถิติ
One-way analysis of Variance(ANOVA)

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและ
หลักการที่เกี่ยวข้องโดยมีประเด็นการนำเสนอ ดังนี้

การทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีแนวคิด
เกี่ยวกับภาวะผู้นำ เช่น ชีระ ฐนเจริญ (2553 :161)
ว่าผู้นำคือบุคคลที่จะมาประสานช่วยให้คนทั้งหลาย
ร่วมกันไม่ว่าจะเป็นการอยู่ร่วมกันก็ตามหรือการทำงาน
ร่วมกันก็ตามให้พากันไปด้วยดีสู่จุดหมายที่ดี และ
ยูกิ (Yuki ,1981, p.3-4) บุคคลที่ทาให้องค์การ

ประสบความสำเร็จโดยเป็น
ผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็น
ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้นำคือบุคคลที่ก่อให้เกิดความ
มั่นคงและช่วยเหลือบุคคลต่างๆเพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายของกลุ่ม หรือ กริฟฟิน (Griffin, 1999 :
514) กล่าวว่า ผู้นำ คือผู้ที่มีความสามารถในการใช้
อิทธิพลในการชักชวน โน้มน้าวให้ผู้อื่นแสดง
พฤติกรรมตามต้องการและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น
ให้เป็นผู้นำ สรุปได้ว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่มีอำนาจ
มีอิทธิพลทางความคิดและพฤติกรรมทางการทำงาน
ต่อกลุ่มและเป็นที่ยอมรับจากบุคคลจากกลุ่มและม
ีความสามารถในการชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม
เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ภาวะผู้นำเป็นคำที่มีผู้ให้นิยามมากมายแต่ที่
คนส่วนใหญ่เข้าใจตรงกันก็คือ กระบวนการอิทธิพล
ทางสังคมที่บุคคลหนึ่งตั้งจะใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้
ปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆตามที่กำหนด รวมทั้งการสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร ภาวะผู้นำจึง
เป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้คุณสมารถบรรลุ
เป้าหมาย ซึ่งประกอบได้หลายด้วยองค์ประกอบไม่ว่า
จะเป็นการให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่นในภาวะผู้นำ
เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ความน่าเชื่อถือได้มากที่สุดในความ
พอใจของพนักงานในองค์กร รวมถึงการสื่อความ
ความหมายที่มีประสิทธิผลโดยภาวะผู้นำที่มี
ประโยชน์ในขอบข่ายที่สำคัญสามขอบข่าย นั่นคือ
กฎเกณฑ์ในการเอาชนะความไว้วางใจและและความ
เชื่อมั่นของคนในองค์กร การเป็นผู้นำสามารถสร้าง
ขึ้นได้จากการที่ผู้นำนั้นใช้ความพยายามและการทำงาน
หนัก (leaders are not born, leaders are made and
they are made by effort and hard work) การเป็น
ผู้นำจึงเป็นเรื่องที่เรียนรู้ได้ (วิมล จันทรแก้ว, 2555)

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญมากต่อการบริหารในองค์กร เพราะภาวะผู้นำเป็นตัวกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวในการบริหารงาน โดยเฉพาะผู้บริหารซึ่งอยู่ในฐานะผู้นำขององค์กร เพราะถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำแล้วย่อมไม่สามารถนำพาองค์กรให้บรรลุผลสำเร็จได้เพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานและองค์กร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

การศึกษาภาวะผู้นำจากคุณลักษณะของผู้นำ (Leader Traits) เป็นวิธีการศึกษาวิธีแลกลักษณะแต่เนื่องจากการศึกษาไม่สามารถยืนยันได้ว่าคุณลักษณะ (Trait) ของผู้นำแบบใดที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของภาวะผู้นำได้มากที่สุด จึงได้มีการศึกษาถึงลักษณะผู้นำไปในหลายแนวทาง ทั้งในด้านคุณลักษณะ บทบาท หน้าที่ ฯลฯ แต่ในความเป็นจริงนั้นเราสามารถที่จะแบ่งผู้นำออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1) ผู้นำแบบทางการ formal leaders หมายถึงผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานเพราะว่าผู้บังคับบัญชานั้นคือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหรือให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายระเบียบขององค์กร

2) ผู้นำแบบไม่เป็นทางการ informal leaders คือผู้นำที่ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาเพราะไม่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าในวงการค้าสมาคมในหน่วยให้การยอมรับและยกย่องให้เป็นผู้นำเพราะเขามีคุณสมบัติบางประการที่หน่วยงานหรือสมาคมในองค์กรต้องการให้การยอมรับหรือให้ความไว้วางใจ เช่น ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ มนุษย์สัมพันธ์ เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา เช่นปราณี รื่นทอง (2550:12) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหมายถึงผู้ที่ใช้ศิลปะและวิธีการต่างๆในการปฏิบัติงานด้วยความสามารถโดยเป็นผู้นำทางวิชาการและประสานงานกับผู้ร่วมงานในการจัดการศึกษาให้องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับทั้งในองค์กรภายในและภายนอกสถานศึกษา และเนตรพัฒนา ยาวีราข (2552 : 7-8) กล่าวว่า ผู้บริหาร (Executive) หมายถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆเพื่อควบคุมดูแลความรับผิดชอบให้กิจการงานต่างๆสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์โดยอาศัยผู้อื่นส่วนผู้นำคือบุคคลที่ได้รับการยอมรับและการยกย่องจากบุคคลอื่นหมายถึงบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งขึ้นมาหรือได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าในการดำเนินงานต่างๆ ณัฐนิช ไพโรเจียว (2555:15) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบสูงมีงานหลายด้านที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการภายในโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการการศึกษาให้ทาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีมนุษย์สัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดพร้อมจะทาให้ภารกิจในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์นอกจากจะนาองค์กรไปสู่

จุดมุ่งหมายปลายทางแล้วยังต้องนำพาคนให้มีความสุขในการเดินทางด้วยความสำเร็จ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขและอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำเมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งในสังคมและพฤติกรรมดังกล่าวนั้นย่อมมีส่วนผูกพันกับความคาดหวังที่บุคคลอื่น คาดว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างไร เช่น ไพบูลย์ ช่างเรียน (2552:27) กล่าวว่า กล่าวว่าการบริหารหมายถึงระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งวัตถุและคน มาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และกรรณิกา เพชรศรี (2556:12-13) กล่าวว่า การบริหารคือการดำเนินการของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนงบประมาณอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆมาผสมผสานกันเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานตามบทบาทหน้าที่ให้ทุกฝ่ายมีความร่วมมือกันอย่างตั้งใจ และเต็มความสามารถโดยใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและให้เกิดประโยชน์สูงสุด สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการทำงานด้วยบุคคลและทรัพยากรในการจัดกระบวนการการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้การฝึกการอบรมการสืบสวนทางวัฒนธรรมการสร้างสรรคสร้างสรรค์จริงใจความก้าวหน้าทางวิชาการการสร้างองกรความรู้อันเกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบสูงมีความขยันหมั่นเพียรมี

ความอดทนอดสาหะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความแรงใจใฝ่สัมฤทธิ์กระตือรือร้นในการทำงานมีทักษะในการวินิจฉัยสั่งการมีการรักษาระเบียบวินัยที่ดีมีความตรงต่อเวลาการบริหารเวลามีบุคลิกภาพที่ดีและมีความซื่อสัตย์สุจริตในส่วนของการบริหารและหน้าที่ของผู้บริหารโดยทั่วไป เพื่อไปแนวความคิดสำหรับผู้บริหารการศึกษาประกอบด้วย 1) ผู้นำในฐานะผู้บริหาร 2) ผู้นำในฐานะผู้วางแผน 3) ผู้นำในฐานะผู้กำหนดนโยบาย 4) ผู้นำในฐานะผู้ชำนาญการ 5) ผู้นำในฐานะตัวแทนของกลุ่มเพื่อติดต่อกับภายนอก 6) ผู้นำในฐานะผู้ควบคุมความสัมพันธ์ภายใน 7) ผู้นำในฐานะผู้ให้คำแนะนำและให้โทษแก่ผู้นำ 8) ในฐานะผู้ไกล่เกลี่ย 9) ผู้นำในฐานะที่เป็นบุคคลตัวอย่างที่ดี 10) ผู้นำในฐานะสัญลักษณ์ของกลุ่ม 11) ผู้นำในฐานะตัวแบบรับผิดชอบ 12) ผู้นำในฐานะผู้มีอุดมคติ 13) ผู้นำในฐานะบิดาผู้มีความกรุณาและ 14) ผู้นำในฐานะเป็นผู้รับ ความผิดแผน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 354 คนพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 206 คนคิดเป็นร้อยละ 58.19 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 226 คนคิดเป็นร้อยละ 63.84 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีถึง 20 ปีจำนวน 97 คนคิดเป็นร้อยละ 48.02 รองลงมาคือมากกว่า 20 ปีขึ้นไปจำนวน 91 คนคิดเป็นร้อยละ 27.40

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่

ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านและเมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรกได้แก่ด้านภาวะผู้นำแบบให้มีการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับศูนย์จุด 3 4 รองลงมาคือด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.3 1 ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.3 1 ส่วนด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.14 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความเข้มต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 แตกต่างกันผลการศึกษการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนก

สมมติฐานที่ 2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 แตกต่างกันผลการศึกษการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำ

สมมติฐานที่ 3 ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 แตกต่างกันผลการศึกษการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานพบว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา เป็นราย ด้านแล้วพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านได้แก่ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานและด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิตกระบวนการ จัดการ และปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการการศึกษาพัฒนาทางระบบซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็คือผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการภายในโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย (ณัฐนิช ไพรเขียว, 2555 : 15) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมใน

สถานการณ์ต่างๆเช่นใช้ภาวะผู้นำแบบสั่งการโดยยึดเป้าหมายของหน่วยงานเป็นหลักมิใช่ยึดเป้าหมายส่วนตัวตั้งเป้าหมายให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามอย่างชัดเจนและกำหนดเวลาและปฏิทินในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนใช้ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนโดยมีความเมตตา กรุณา และ เข้าใจความรู้สึกของผู้ร่วมงานสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเอาชนะปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการทำงานให้การช่วยเหลือเป็นกำลังใจและรับฟังปัญหาพร้อมทั้งเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของผู้ร่วมงานและเมื่อมีปัญหาจะรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานโดยบอกวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จกับผู้ร่วมงานมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับบุคลากรและดำเนินการตามเป้าหมายและจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพใช้ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทำตามความคิดสร้างสรรค์และทำงานอย่างมีความสุขภายใต้นโยบายของโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นและมองปัญหาในหลายแง่มุม และเมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาจะปรึกษาผู้ร่วมงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์จุฑา ชุณหะโสภณ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของครูผู้สอนพบว่าในภาพรวมมีพฤติกรรมภาวะผู้นำในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ใจโปร่ง(2550 :บทคัดย่อ)ได้ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาระบบ

ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตากผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตากมีแบบภาวะผู้นำทุกด้านอยู่ในระดับมากได้แก่แบบภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมแบบสนับสนุนแบบมุ่งความสำเร็จของงานและแบบสั่งงานตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพาชน แซ (2554:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในอำเภอทุ่งยางแดงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในอำเภอทุ่งยางแดงในภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ศรีทอง (2555:บทคัดย่อ)ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรพต รักษาน (2555 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำ 4 ด้านของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตห้าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎาภรณ์ นันติลภ (2556:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน ของครูในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมและ ราย ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ภาวะผู้นำแบบ สนับสนุนภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมภาวะผู้นำแบบ มุ่งความสำเร็จของงานและภาวะผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทะวิท ผ่อง กัลป์ (2558:บทคัดย่อ) นักศึกษาภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่กาญจนบุรีเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาใน รายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้าน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบ สนับสนุน ด้านภาวะผู้นำ แบบมุ่งความสำเร็จของงาน และ ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามี การพัฒนากระตุ้น ส่งเสริม เพิ่มพูนความรู้ และ ประสพการณ์ ให้ บุค ลากรมี ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและ เท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความ คิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ แตกต่างกันอย่างสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร เสี่ยง ล้า (2556:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 ผลการเปรียบเทียบ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทราเขต 1 จำแนก ตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยรวมและราย ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้ อาจเป็นเนื่องมาจากครูที่มีระดับการศึกษาทางการได้ รับทราบถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กฤติยา ใจหลัก พรดิษฐ์เจอรัด (2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพังงาผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพังงาจำแนกตามวุฒิ การศึกษาโดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ครูที่มีประสบการณ์การ ปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติทั้งนี้ อาจ เป็น เนื่อง มา จาก ครูที่มี ประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันได้รับทราบถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต

1 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติยา ใจหลัก พริตซ์เจอร์ลด์ (2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงาผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงาจำแนกตามประสบการณ์ในการท างานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร เสี่ยงล้ำ(2556:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครูโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรรักษาคุณลักษณะที่ดีไว้ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานท างานตามความคิดสร้างสรรค์และท างานอย่างเป็น

สุขภาพใต้นโยบายของโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นและมองปัญหาในหลายแง่มุมและเมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาจะปรึกษากับผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิดและเป็นกันเอง

2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองเพื่อใช้ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาจากทฤษฎีอื่นๆ เช่น ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบ แปลงรูปเพื่อให้ได้องค์ความรู้เพิ่มเติม

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนตามทัศนะของครูเพื่อเปรียบเทียบผลกับการศึกษาในครั้งนี้อาจแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3 ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ เพื่อจะได้ทราบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา เพชรศรี (2556) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองบุรีรัมย์ เขต 2 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการจัดการศึกษา มหาลัทธิวิทยาลัทธิราชภัฏธนบุรี
กฤติยา ใจหลัก พริตซ์เจอร์ลด์ (2551) ภาวะผู้นำของ

ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

กิตติศักดิ์ ศรีทอง (2555) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

เจษฎาภรณ์ นันดิลก (2556) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 สารนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ญัฏฐนิช ไพโรเขียว (2555) การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอาเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

ทะวิด ผ่องกล้า (2558) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ธนภัทร เสียงล้ำ (2556) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ธีระ รุญเจริญ (2553) ความเป็นมืออาชีพในการปรับและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6)
กรุงเทพฯ : ข้าวฟาง

เนตรพัฒนา ยาวีราช (2552) ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์(พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพฯ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรพต รักงาน (2555) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บุญชม ศรีสะอาด (2553) การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่8) กรุงเทพฯ : สุริยาสาส์

ปราณี รื่นทอง (2550) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

พรพรรณ หุตัยถาวร (2542) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา

พิมพ์จุฑา ชุนทะโสภณ (2550) ลักษณะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อลักษณะภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2 วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

เพาซัน แซ (2554) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในอาเภอทุ่งยางแดงสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2552) วัฒนธรรมการบริหาร กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์

วิมล จันทร์แก้ว (2555) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 ดุษฎีนิพนธ์ สาขาการศึกษาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยรังสิต

ศิริชัย พลัฒ์พิบูลย์ (2548) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินงาน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทตรสงคราม วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

สมนึก ภัทธิยธนี (2549) การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับที่ 5) : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์

สุวิมล ใจโปร่ง (2550) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตาก วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Griffin Ricky W (1999) Management (5th ed) Boston : Houghton Mifflin

Manaz.C.C & Silm II P. (1989) Super leadership leading others to themselves New York : Prentice Hall
Press

Yuki (1981) Leadership in organizations. London : Prentice hall

กัลยาณมิตร วิมล จันทร์แก้ว
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สงขลา เขต 2

Thailand

Name: Dr. Wimol Jankaew

Address: 170/134, Soi 14, Saim Nakornthani Village,
Nakhon Si Thammarat, Thailand

Education: Doctor of Education Program, University of
Rangsit

Works Director of Master of Education Program,
Program in Educational Administration, Rajapark
Institute